

Jsou vady na mincích jenom pro zlost?

4. září 2017 v 20:48

Téma zachovalosti mincí a vad na nich je navýsost subjektivní záležitost, stejně jako přístup jednotlivých sběratelů k němu. Jedni do své sbírky řadí jen prvotřídně zachovalé exempláře, druzí se spokojí i s kusy v horší kvalitě nebo kusy s nějakou výrobní, popřípadě i druhotnou vadou. Vše je samozřejmě také otázkou kupní síly sběratele. Ně každý si může dovolit investovat velké sumy peněz, které zpravidla vzácnější mince bez vad a v prvotřídní zachovalosti na sběratelském trhu stojí.

Krásná stará mince v zachovalosti 0/0 je jistě ozdobou každé sbírky. Na mě ale tyhle kousky s ražebním leskem vždy působily a působí poněkud sterilně. Možná je to mým trochu romantickým vnímáním historie, možná tím, že ve stavu 0/0 zkrátka nemohou být ve sbírce, která má mít (podle mých představ) určitou dokumentační hodnotu a vypovídací schopnost o vývoji a podobě platidel na našem území, všechny mince. Mince v ražebním stavu neprošla peněžním oběhem, nedotýkaly se jí generace lidí, nebyla svědkem historických událostí. Všechny romantické představy o jejich osudech berou při prohlížení takové mince za své. Na druhou stranu mince ve stavu zachovalosti, který by již pouze probouzel fantazii o tom, co všechno musela asi zažít, že obraz na ní je téměř nečitelný, by si asi do sbírky zařadil málokdo (pokud by samozřejmě nešlo o nějaký unikát).

Podobně je to s vadami na mincích - ať už výrobními nebo druhotnými (např. stopa po oušku). Osobně mi nevadí drobnější výrobní vady jako různé nehomogenity kovu, vypadlé kousky materiálu na válcovaných mincích, stopy ražby z prasklých nebo vylomených razidel, krajové střížky nebo třeba přeložky. Tyto vady považuji za doklady nedokonalosti dobového výrobního procesu, které mohou být v budoucnu zajímavým studijním materiálem. Přiznávám ale současně, že pokaždé, když některou minci s vadou prohlížím, upoutá dřív nebo později vada moji pozornost, ať chci nebo ne.

Do sbírky ale ze zásady neřadím mince s nejrůznějšími stopami po oušku, sponě a pod. Takových mincí je na současném numismatickém trhu, zejména mezi hrubšími nominály, poměrně hodně a nejrůznější překupníci neváhají na jedné aukci nakupovat mince s očky, které nechají opravit a na druhé aukci je pak nabízet jako mince bez vady. Při dnešních možnostech se řada z nich dá poměrně snadno vystopovat, stačí jen znát aukční nabídku z poslední doby, třeba i ze zahraničí a srovnat ji s aktuální nabídkou u mincí, které se ocitnou v hledáčku sběratele pro doplnění vlastní sbírky. Vše je otázkou precizní přípravy:-)

Musí ale být vady na minci nutně jen pro zlost? Ty druhotné alespoň pro mně ano. Je mi osobně líto mincí, které byly upravené na šperk přiletováním očka nebo spony, nebo ještě hůř provrtáním dírky. Taková mince pro mě ztratila charakter platidla a ať už jí ouško nebo spona zůstane nebo ne, patří spíše do sbírky šperků než mincí. Pochopitelně je nutno s větší mírou tolerance v tomto ohledu přistupovat k extrémně vzácným mincím, takže např. u pražského groše Ladislava Pohrobka bych asi nad jeho zařazením do sbírky s očkem neváhal, nicméně pokaždé, když bych ho vzal do ruky, bych v duchu proklínal toho, kdo mu tak ublížil.

Pro zlost jsou také opravy mincí vedené snahou levně zakoupenou minci s druhotnou vadou dražší prodat. Když takovou, často i nepatrnou, stopu na minci objevíte, nejde jen o zkaženou radost, ale pokud k objevu nedojde ještě před zakoupením mince, může jít i o citelnou finanční ztrátu, pokudže se nechcete snížit na úroveň podvodníka, od kterého jste minci zakoupili a nabídnout jí se zapřením vady dále k prodeji. Opravy jsou přitom často provedené tak dobře, že není šance je odhalit při letmém prohlížení před aukcí, ale přijde se na ně až při podrobné prohlídce v klidu domova.

Když jsem ale nedávno narazil na článek na Novinkách.cz o okradeném sběrateli mincí z r. 2008

(<https://m.novinky.cz/articleDetails?aId=134011&slid=&mlid=>) a četl jsem jeho stesky, že i kdyby se mince z jeho sbírky někde objevily v prodeji, nedokáže s jistotou říct, zda jsou to ty jeho, protože stejných mincí je velké množství, uvědomil jsem si, že vlastně ony výrobní vady, které bez větších rozpaků řadím do svojí sbírky, mohou být paradoxně výhodou. Mají totiž potenciál být jednoznačným identifikátorem mince, pokud by došlo shodou náhod k jejímu odcizení a následnému pokusu o prodej. Celá řada starých mincí (starověké, středověké i novověké) cca do roku 1800 mohou být často identifikovatelné podle nepravidelnosti střížku, lokálních nedoražení a pod. Výrobní vady jsou však v kombinaci s těmito charakteristikami naprosto nezpochybnitelnými identifikátory, neboť lze s úspěchem pochybovat, že by došlo ke zhotovení identických mincí se zcela shodným tvarem střížku a zcela na stejném místě lokalizovanou např. prasklinou nebo ředinou - zkrátka výrobní vadou. Každá taková mince je jen jedna a v případě její krádeže se stává prakticky neprodejnou - narozdíl od oněch "sterilních" mincí v prvotřídní zachovalosti, které jsou si podobné, čím mladší období ražby, tím podobnější a od sebe jednotlivé exempláře prakticky k nerozeznání. U takových je bezesporná identifikace v případě zcizení prakticky nemožná.

Vady na mincích tedy nemusí být v některých případech jen pro zlost. Někdy mohou být dokladem nedokonalosti historických výrobních procesů a vhodným studijním materiálem. Jindy mohou být zdrojem nezpochybnitelné identifikace zcizených mincí při jejich opětovném prodeji. Toto zamyšlení mě utvrdilo ve správnosti vlastních zásad pro tvorbu sbírky, že zdaleka nemusejí být všechny mince v ražebních stavech a že i výrobní vady mají ve sbírce svůj význam a smysl.

Tolar Rudolfa II. z pražské mincovny (mm. L. Ercker, zn. lilie) z r. 1592 s nehomogennou mincovního kovu v oblasti pod pravou rukou stojícího krále na líci

Krejcar Leopolda I. z pražské mincovny (mm. K. Margalík, zn. kotva) z r. 1660 s nepravidelným okrajem střížku - tzv. krajový střížek

1/2 tolar Františka II. z pražské mincovny (mm. F. Stöhr, zn. mincovny C) z r. 1809 s nepatrnou vadou pod uchem císaře na líci (vypadlý kov/vměstek při ražbě)

Příklad opravdu dobře opravené mince:

[původní stav \(klikni na odkaz\)](#)

[a po opravě pol. č. 831 zde](#)

(identifikovatelné podle vady v erbu, dvojrázu opisu na reverzu... týž kus nabízen a prodán cca půl roku předtím na aukčním serveru Aukro.cz - vzhledem ke změně provozovatele a prostředí webu již nedohledatelné)

Komentáře:

[\[1\] 24 | E-mail | router-taduha-nat-g.pilsfree.net \(212.79.110.134\) | 26. září 2017 v 9:01](#)

Txe 1/2 tolar před týdnem v Pze prodal za 65tis. +10%... a na coinarchivu přesunuli stránku s týmž, ještě ušatým, půltolarem do placené sekce:-) Jak nám ten trh pěkně funguje:-D